

СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

© Ільєнко О.Л., 2014

<http://orcid.org/0000-0002-6353-9332>

У статті здійснено аналіз зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця з метою подальшої розробки моделі майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки. Виявлено, що серед провідних напрямів професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця у зарубіжній практиці є проведення кар'єрного коучингу; дослідження й оприлюднення результатів щодо рейтингу вищих навчальних закладів; втілення програм працевлаштування, планів розвитку кар'єри, програм конкурентоспроможності; інтеграція науки, освіти, виробництва та бізнесу тощо.

Так, кар'єрний коучинг є типом особистого коучингу, що допомагає фахівцям та майбутнім фахівцям з різноманітних питань. Тренери, які надають цю допомогу, мають досвід та підготовку за різними напрямками розвитку кар'єри особистості і несуть відповідальність за дотримання майбутніми фахівцями стратегії: зв'язок, роз'яснення, зобов'язання.

Вивчення й оприлюднення результатів аналізу рейтингу навчальних закладів сприяє тому, що майбутні студенти отримують можливість об'єктивно обирати навчальні заклади.

Суть впровадження чотирьохрічних планів розвитку кар'єри полягає в тому, що майбутні фахівці мають чотири роки цілеспрямованого кар'єрного консультування, у процесі навчання вони розроблюють власні індивідуальні кар'єрні плани дій.

Зарубіжний досвід інтеграції освіти, науки та бізнесу довів свою ефективність, адже інтеграція є не тільки вдалою моделлю підготовки конкурентоспроможного фахівця, а й каналом впровадження інновацій в сферу економіки, що сприяє розвитку регіонів й різноманітних галузей виробництва.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентоспроможний фахівець, майбутній конкурентоспроможний фахівець муніципальної економіки, професійна підготовка, зарубіжний досвід, світові тенденції.

Ільєнко Е. Л. Современные мировые тенденции профессиональной подготовки будущего конкурентоспособного специалиста.

В статье проведен анализ зарубежного опыта профессиональной подготовки будущего конкурентоспособного специалиста с целью дальнейшей

разработки модели будущего конкурентоспособного специалиста муниципальной экономики.

Выявлено, что среди ведущих направлений профессиональной подготовки будущего конкурентоспособного специалиста в зарубежной практике являются проведение карьерного коучинга; исследование и обнародование результатов рейтинга высших учебных заведений; реализация программ трудоустройства, планов развития карьеры, программ конкурентоспособности; интеграция науки, образования, производства и бизнеса и т.д.

Так, карьерный коучинг является типом личного коучинга, что помогает специалистам и будущим специалистам по различным вопросам. Тренеры, которые оказывают эту помощь, имеют опыт и подготовку по различным направлениям развития карьеры личности и несут ответственность за соблюдение будущими специалистами стратегии: связь, разъяснения, обязательства.

Изучение и обнародование результатов анализа рейтинга учебных заведений способствует тому, что будущие студенты получают возможность объективно выбрать учебные заведения.

Суть внедрения четырехлетних планов развития карьеры заключается в том, что будущие специалисты имеют четыре года целенаправленного карьерного консультирования, в процессе обучения они разрабатывают собственные индивидуальные карьерные планы действий.

Зарубежный опыт интеграции образования, науки и бизнеса доказал свою эффективность, ведь интеграция является не только удачной моделью подготовки конкурентоспособного специалиста, но и каналом внедрения инноваций в сферу экономики, что способствует развитию регионов и различных отраслей производства.

Ключевые слова: *конкурентоспособность, конкурентоспособный специалист, будущий конкурентоспособный специалист муниципальной экономики, профессиональная подготовка, зарубежный опыт, мировые тенденции.*

Иienko O. L. Current global trends of professional preparation of future competitive specialist.

In the article the analyses of the foreign experience of future competitive specialist professional preparation is carried out with the aim to work out the model of future competitive municipal economy specialist.

It is revealed, that in foreign experience the major trends of future competitive specialist professional preparation are: career coaching; higher educational establishment ranking; enhancing career placement services, career development plans, competitiveness programs; science, education, manufacture and business integration etc.

Thus, career coaching is a type of personal coaching that helps specialists and future specialists in a variety of career-related issues. Career coaches, who provide

such help, have experience and training in different personal career development strategies and hold you accountable to make sure you are constantly taking action following “Connection, Clarification and Commitment” strategy.

Higher educational establishment ranking contributes to the fact that future students get the opportunity to objectively choose educational establishments.

The essence of 4 year career development plan implementation lies in the fact that future specialists have four years of focused and targeted career advising, in the training process they work out their own personal career action plans.

The foreign experience of science, education, manufacture and business integration has proved its effectiveness as integration is not only a successful model of competitive specialist preparation but also a way of innovations implementation into the sphere of economy, that helps to develop regions and various industry sectors.

Key words: *competitiveness, competitive specialist, future competitive municipal economy specialist, professional preparation, foreign experience, global trends.*

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень та публікацій.

Соціально-економічні та політичні зміни, що відбуваються в житті українського суспільства та держави останнім часом, висувають нові вимоги до професійної підготовки фахівців. У сучасних реаліях актуальності набувають готовність до діяльності в умовах конкурентної боротьби, здатність забезпечити собі стійке положення на ринку праці. Підтвердження цьому знаходимо в Національній доктрині розвитку освіти України, Національній стратегії розвитку освіти та інших державних документах.

Аналіз наукових праць Л. Ємельянової, А. Майковської, Н. Скрипник, В. Соченко [1; 3; 4] та інших учених також доводить доцільність формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця, адже вчені наголошують на сучасних нагальних проблемах працевлаштування та безробіття молодих фахівців.

Актуальність проблеми професійної підготовки саме майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки посилюється тим, що у ситуації економічної нестабільності зростає роль професій економічного профілю, що готують фахівців, здатних здійснювати ефективну професійну діяльність та забезпечити не просто функціонування муніципальних підприємств, організацій, виробництв, а й їхню конкурентоспроможність, підтвердженням чому є освітньо-професійна програма підготовки магістра за

спеціальностями галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво, де зазначається, що майбутній фахівець має володіти теоретичними знаннями та практичними навичками щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання, забезпечувати міжнародну конкурентоспроможність товарів, послуг, підприємств.

Важливим кроком у формуванні конкурентоспроможності майбутнього фахівця є розробка його моделі, що має здійснюватись з урахуванням сучасних світових тенденцій його професійної підготовки. Саме тому з метою розробки моделі майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки пропонуємо виявити та проаналізувати основні тенденції його професійної підготовки у практиці вищої школи зарубіжжя.

Метою статті є виявлення та аналіз особливостей зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця з метою подальшої розробки на цій основі моделі майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки.

Основна частина. Аналіз літератури з проблеми [2; 5; 6] засвідчив, що провідними напрямками професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця у зарубіжній практиці є проведення кар'єрного коучингу, дослідження й оприлюднення результатів щодо рейтингу вищих навчальних закладів, втілення програм працевлаштування, планів щодо розвитку кар'єри, програм конкурентоспроможності, інтеграція науки, освіти, виробництва та бізнесу тощо. Розглянемо детальніше ці напрями.

Так, кар'єрний коучинг, що практикується в роботі з майбутніми фахівцями в США, є типом особистого коучингу, що допомагає фахівцям та майбутнім фахівцям з різноманітних питань. Тренери, які надають цю допомогу, мають досвід та підготовку за різними напрямками та стратегіями розвитку кар'єри особистості, а саме: 1) дослідження кар'єри; 2) розвиток навичок проходження співбесіди та формування особистісної впевненості; 3) креативні стратегії пошуку роботи; 4) складання резюме; 5) оцінка власних сильних сторін; 6) оцінка цінностей; 7) особистісний маркетинг та брендінг; 8) оцінювання майбутніх роботодавців; 9) проведення переговорів з питань заробітної плати. Як зазначає вчена, тренери несуть відповідальність за те, щоб особистість постійно дотримувалась у своїй діяльності стратегії: зв'язок, роз'яснення, зобов'язання.

Так, зв'язок передбачає: 1) зв'язок із собою; 2) зв'язок із командою підтримки кар'єри; 3) зв'язок із органами працевлаштування. Майбутній фахівець на практиці набуває вмінь «продавати себе», вмінь успішно проходити співбесіду, ефективно вести телефонні переговори, де він має найкращим чином розрекламувати свої здібності та досягнення.

Роз'яснення включає: 1) вивчення кар'єрної історії особистості, її кар'єрного шляху та кар'єрних цілей; 2) з'ясування відповідності цінностей особистості її кар'єрі; 3) вивчення освітнього рівня особистості; 4) виокремлення необхідних знань, умінь та навичок, що стануть в нагоді в успішній професійній діяльності; 5) виявлення інтересів, що будуть трансформовані в ефективну діяльність; 6) огляд резюме.

Зобов'язання має за мету створення плану дій та відповідальність за його реалізацію. Отже, в межах проведення кар'єрного коучингу майбутній фахівець безпосередньо набуває практичного досвіду самореалізації і застосування своїх знань на практиці, в нього формуються вміння само презентації.

Вивчення й оприлюднення результатів аналізу рейтингу навчальних закладів США передбачає регулярне озброєння абітурієнтів інформацією щодо якості освітніх програм, що пропонує той чи інший навчальний заклад, з питань статистики працевлаштування його випускників, надання інформації щодо середньої заробітної плати, що отримують колишні студенти даного вищого навчального закладу тощо. Таким чином, майбутні студенти мають повне уявлення щодо переваг та недоліків вищих навчальних закладів і отримують можливість об'єктивно їх обирати.

В цьому аспекті вважаємо за доцільне зазначити й про існуючі в практиці вищої школи США плани розвитку кар'єри. Так, С. Бреннан [6] вказує, що у зв'язку з підвищеним занепокоєнням останнім часом американських студентів та їхніх батьків щодо повернення з отриманням робочого місця їхніх інвестувань у вищу освіту і, відповідно, необхідністю вищих навчальних закладів продемонструвати і запевнити абітурієнтів, що вони можуть підготувати кожного студента до успішного професійного життя і гарантувати успішну кар'єру, в окремих вищих навчальних закладах впроваджуються чотирьохрічні плани розвитку кар'єри «Вища освіта», що зосереджені на чотирьох темах, пов'язаних із кожним роком навчання: «Дослідження», «Експеримент», «Досвід», «Майстерність». На момент закінчення вищого

навчального закладу майбутні фахівці мають чотири роки цілеспрямованого кар'єрного консультування, у процесі навчання ними розроблено індивідуальні кар'єрні плани дій.

На особливу увагу заслуговує зарубіжний досвід інтеграції освіти, науки та бізнесу, що успішно реалізується в багатьох країнах (США, Великобританія, Канада, Австралія; Японія, Китай, Південна Корея; Німеччина, Франція, Бельгія, Нідерланди тощо) і довів свою ефективність, оскільки інтеграція є не тільки вдалою моделлю підготовки конкурентоспроможного фахівця, а й каналом впровадження інновацій в сферу економіки, що сприяє розвитку регіонів й різноманітних галузей виробництва. Варто зазначити, що зарубіжний досвід впровадження інтеграції освіти, науки, виробництва, бізнесу представлено трьома основними типами. Так, дана модель інтеграції в американському типі інтеграції будується на основі дослідницьких університетів, що представляють собою як освітній центр, де майбутні фахівці набувають знань, а держава й економіка отримують конкурентоспроможну робочу силу, так й науковий центр, де впроваджуються сучасні розробки; в японському типі інтеграції переважну частину дослідницької діяльності виконують наукові лабораторії та дослідницькі інститути, університети здійснюють освітню діяльність; в змішаному типі інтеграції провідна роль надається технопарковим структурам.

Висновки. Отже, вивчення й аналіз основних світових тенденцій професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця, виявлення й врахування особливостей його професійної підготовки у зарубіжній практиці уможливить розробку ефективної моделі майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки.

Література

1. Емельянова Л. А. Психология конкуренции и конкурентоспособности : монография / Л. А. Емельянова. – М. : Изд.-во МГОУ, 2008. – 440с.
2. Неборский Е. В. Способы осуществления интеграции образования, науки и бизнеса в университетах за рубежом / Е. В. Неборский // Известия Волгоградского государственного педагогического университета. – Серия «Педагогические науки». – Волгоград: ВГПУ Издательство «Перемена». – 2011. – № 1. – С. 137–141.

3. Скрипник Н. Є. Умови та перспективи розвитку ринку праці молоді в Україні / А. В. Майковська, Н. Є. Скрипник // Вісник Дніпропетровського університету. – Серія «Економіка». – Вип.4 (3). – 2010. – С. 27–34.

4. Соченко В. М. Проблема працевлаштування молодих спеціалістів на сучасному ринку праці / С. Д. Дмитрієва, В. М. Соченко // Зб. наук. праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2012. – № 3 (19). – С. 275–281.

5. Kelsey Sheely. Best Graduate Schools Rankings. See where schools ranked in business, law, medicine, engineering, education, and more / Sheely Kelsey // U.S. News Releases 2014. – March 12, 2013 RSS Feed Print .

6. Susan Brennan. How Colleges Should Prepare Students For The Current Economy / Brennan Susan, Contributor. – Feb. 13, 2013.